

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. สรุปผลจากการสัมภาษณ์
4. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนครัวเรือน

จากการศึกษาพบว่า หัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนครัวเรือนผู้สูงอายุที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งสามารถอธิบายลักษณะต่าง ๆ ได้ดังนี้

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 82.80 รองลงนามีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.60 ถัดมามีอาชีพค้าขาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70 และมีอาชีพอื่น ๆ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80

จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน พบว่า รายได้เฉลี่ยส่วนใหญ่ มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 51.60 รองลงนามีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 20.40 ถัดมามีรายได้ มากกว่า 20,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.50 ถัดมามีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.90 และมีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.60

จำแนกตามจำนวนสมาชิกครัวเรือน พบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกครัวเรือน 5 คนขึ้นไป จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70 รองลงมา มีจำนวนสมาชิก 3 คน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 ถัดมา มีจำนวนสมาชิก 2 คน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 20.40 ถัดมา มีจำนวนสมาชิกครัวเรือน 4 คน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60 และมีจำนวนสมาชิกครัวเรือน 1 คน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

2. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อม ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

2.1 ด้านสภาพแวดล้อม ประชาชนเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ออกบริการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ณ ศาลาประชาคมทุกหมู่บ้าน เป็นประจำทุกเดือน และบริการ โอนเงินเข้าบัญชีกรณีผู้สูงอายุมีความประสงค์ไม่ขอรับเงินสด รองลงมาคือ จัดประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ เช่น การขอรับเงินสงเคราะห์ในการจัดการศพ การลงทะเบียนขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การประชาสัมพันธ์จ่ายเบี้ยยังชีพ ฯลฯ และ จัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลหนองหิน เพื่อส่งเสริมให้ครอบครัว พ่อ แม่ ลูก หรือ ตา ยาย หลาน เกิดความรักความอบอุ่นในครอบครัวโดยมีการจัดกิจกรรมขึ้นทุก ๆ ปี ตามลำดับ

2.2 ด้านจิตใจ ประชาชนเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ จัดกิจกรรมประเพณีต่างๆ ให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วม รองลงมา คือ จัดอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุออกเยี่ยมให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหากับผู้สูงอายุ และเจ้าหน้าที่/อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุออกเยี่ยมให้กำลังใจผู้สูงอายุที่บ้าน ตามลำดับ

2.3 ด้านร่างกาย ประชาชนเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ กิจกรรมการส่งเสริมจิตใจ เช่น งานประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ รองลงมาคือ จัดบริการตรวจสุขภาพประจำปีทุกปีให้กับผู้สูงอายุ และจัดอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุช่วยเหลือเรื่องการออกกำลังกาย อาหารการกิน พาไปพบแพทย์ หรือพาแพทย์มาตรวจรักษาที่บ้าน ตามลำดับ

2.4 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ประชาชนเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ จัดประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุให้ผู้สูงอายุได้มารวมกลุ่มกัน

และมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมกับลูกหลาน และชุมชน รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน จัดให้มีการรวมกลุ่มจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ เครือข่ายอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อพส.) และประชาชนรวมทั้งผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลหนองหิน (พ่อ แม่ ลูก หรือ ตา ยาย หลาน) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอาชีพ รายได้ และจำนวนสมาชิกครัวเรือน

3.1 จำแนกตามอาชีพ และจำนวนสมาชิกครัวเรือน พบว่าประชาชนที่มีอาชีพ และจำนวนสมาชิกครัวเรือน ต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามรายได้ พบว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย มากกว่า 20,000 บาท มีระดับความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมากกว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย 5,001 – 10,000 บาท และประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย มากกว่า 20,000 บาท มีระดับความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ด้านสภาพแวดล้อม มากกว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย 10,001 – 15,000 บาท แต่อีก 2 ด้าน คือ ด้านร่างกาย และด้านจิตใจประชาชนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จากการศึกษาพบว่า

4.1 ด้านร่างกาย ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เช่น การฝึกโยคะ ถ้าไม้พอง จัดให้สถานที่ออกกำลังกายแบบถาวรสำหรับผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน และจัดหาเครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และมีการตรวจสุขภาพประจำปี

4.2 ด้านจิตใจ จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อนผู้สูงอายุออกเยี่ยมผู้สูงอายุด้วยกันในหมู่บ้าน มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมวันสำคัญต่างๆทางพระพุทธศาสนาให้ประชาชนทราบ จัดให้มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุและให้บริการผู้สูงอายุตามความเหมาะสมเพิ่มมากขึ้น

4.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้รวมกลุ่มพบปะพูดคุยในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุ จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เช่น ประชาคมจัดทำแผน การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ การจัดระบบน้ำประปา

4.4 ด้านสภาพแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน มีการบริการและช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เมื่อเห็นผู้สูงอายุตกอยู่ในสภาพยากลำบาก ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุที่ควรได้รับ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน ควรมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์การรักษาความสะอาดภายในบ้าน และบริเวณรอบบ้าน ให้น่าอยู่

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญน่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านทุกด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านจิตใจด้านร่างกาย และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุจึงได้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งพนักงานส่วนตำบลออกบริการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ณ ศาลาประชาคมหมู่บ้าน เป็นประจำทุกเดือน และบริการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารกรณีผู้สูงอายุมีความประสงค์ไม่ขอรับเงินสด และมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและการเข้าถึงสิทธิต่างๆของผู้สูงอายุ เช่น การขอรับเงินสงเคราะห์ในการจัดการศพ การลงทะเบียนขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การประชาสัมพันธ์จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน มีการจัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วม และจัดกิจกรรมอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุออกเยี่ยมให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหากับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 -2556

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน มีการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมด้านจิตใจ เช่น งานประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ บริการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับผู้สูงอายุ และจัดอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุช่วยเหลือเรื่องการออกกำลังกาย อาหารการกิน พาไปพบแพทย์หรือพาแพทย์มาตรวจรักษาที่บ้าน ตามลำดับ

1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน จัดประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุให้ผู้สูงอายุได้มารวมกลุ่มกัน และมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมกับลูกหลาน และชุมชน มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ และประชาชนรวมทั้งผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาครอบครัวตำบลหนองหิน (พ่อ แม่ ลูก หรือตา ยาย หลาน) อย่างต่อเนื่องทุกปี

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชนะ โขก คำวัน (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลปลาปาก จังหวัดนครพนม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และเพื่อศึกษาแนวทางสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลปลาปาก จังหวัดนครพนม พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลปลาปาก มีคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอาชีพ และจำนวนสมาชิกครัวเรือน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ และจำนวนสมาชิกต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม อย่างเสมอภาคกันทุกครัวเรือน แนวปฏิบัติเหมือนกันทุกหมู่บ้านทำให้หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพค้าขาย และอาชีพอื่น ๆ และมีจำนวนสมาชิกครัวเรือนที่แตกต่างกันก็ได้รับการส่งเสริมอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้อาชีพ และจำนวนสมาชิกครัวเรือนไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุ้งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยโดยรวม และรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ ประชาชนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม พบว่า ประชาชนที่มีรายได้

เฉลี่ยแตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย มากกว่า 20,000 บาท มีระดับความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มากกว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย 5,001 – 10,000 บาท และด้านสภาพแวดล้อม ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 20,000 บาท มีระดับความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มากกว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย 10,001 – 15,000 บาท

ทั้งนี้จากการศึกษาจะเห็นว่า ความคิดเห็นด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม และโดยรวมจะเห็นว่าประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท มีระดับความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ มากกว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ย 5,001 – 10,000 บาท และ 10,001-15,000 บาท อธิบายได้ว่า ผู้ที่มีรายได้มากกว่ามีความคาดหวังที่จะส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อมมากกว่า ผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า สอดคล้องกับแนวคิดของธเนศ มณีกุล (2547 : 11) สรุปความหมายของ คุณภาพชีวิตก็คือสภาพการดำรงชีวิตในสังคมตามความพึงพอใจของแต่ละบุคคลในช่วง ระยะเวลาหนึ่ง มีความสุขตามอัตภาพ และเป็นชีวิตที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม ตลอดจน สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปได้ ส่วนใหญ่ประชาชนที่แสดงความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเป็นผู้มีรายได้มาก ที่ต้องการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ประเพณีต่าง ๆ และรวมถึงการให้บริการช่วยเหลือผู้สูงอายุตามความเหมาะสม

4. สรุปผลจากการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนผู้สูงอายุ ที่มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์สรุปได้ดังนี้

4.1 ร่างกาย ได้แก่ จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้ออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกโยคะ ถ้ำไม้พอง จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายแบบถาวรทุกหมู่บ้าน ออกบริการตรวจสุขภาพให้กับผู้สูงอายุที่บ้านอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง จัดหาเครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และมีการตรวจสุขภาพประจำปี และฝึกอบรมการนวดแผนไทยให้กับครอบครัวผู้สูงอายุ

4.2 ด้านจิตใจ ได้แก่ จัดกิจกรรมออกเยี่ยมผู้สูงอายุเพื่อรับฟังปัญหา และให้คำปรึกษาแก่ผู้สูงอายุ โดยคณะผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลและอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) มีการประชาสัมพันธ์วันสำคัญต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนาให้ประชาชนทราบ จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในงานประเพณีต่างๆ หรือจัดให้มีกลุ่มอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ

ในแต่ละหมู่บ้าน จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกาย สถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับผู้สูงอายุ จัดกิจกรรมพบปะ พูดคุย สำหรับผู้สูงอายุ เช่น กิจกรรมปฏิบัติธรรมในวันสำคัญทาง

พระพุทธศาสนา จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อนผู้สูงอายุออกเยี่ยมผู้สูงอายุด้วยกันในหมู่บ้าน และจัดให้มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ และให้คำปรึกษาตามความเหมาะสม

4.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้รวมกลุ่มพบปะ พูดคุยในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุ และเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมนั้นๆ และเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไปได้แสดงความคิดเห็นในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน เช่น การประชุมจัดทำแผนพัฒนาสามปี การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ การจัดทำระบบน้ำประปา

4.4 ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ มีการบริการและช่วยเหลือผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ เมื่อเห็นผู้สูงอายุตกอยู่ในสภาพยากลำบาก เช่น การออกบริการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จัดทำเอกสารขอรับเงินฌาปนกิจศพให้กับผู้สูงอายุที่ยากจน จัดเตรียมสถานที่รับลงทะเบียนเพื่อขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หรือติดต่อราชการสำหรับผู้สูงอายุ และประชาชนทั่วไป มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุที่ควรได้รับ และควรมีการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมกิจกรรมการรักษาความสะอาดภายในบ้าน และรอบนอกบริเวณบ้านให้สะอาดน่าอยู่ เป็นระเบียบเรียบร้อย

จากการสัมภาษณ์แนวทางการปรับปรุงวิธีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน ควรส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมให้ครอบคลุมครบทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม ให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆตามความเหมาะสม ความต้องการ เข้าร่วมกิจกรรมของแต่ละบุคคล จึงจะประสบความสำเร็จได้ และต้องจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุกปี

5. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบประเด็นหลายประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ดังนี้

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

5.1.1 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่ามีจุดด้อย ได้แก่ ด้านร่างกาย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดหาที่อยู่อาศัยช่วยเหลือผู้สูงอายุในโอกาสต่างๆ เช่น สร้างบ้านสำหรับคนยากไร้ ($\bar{X} = 1.97$) ด้านจิตใจ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คณะผู้บริหาร/ผู้นำชุมชนออกเยี่ยมให้กำลังใจผู้สูงอายุที่บ้าน ($\bar{X} = 1.95$) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เปิดโอกาสผู้สูงอายุได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ($\bar{X} = 1.99$) และเปิดโอกาสผู้สูงอายุได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดระบบน้ำประปา ($\bar{X} = 1.99$) และด้านสภาพแวดล้อม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านสาธารณสุขโลก เช่น ระบบน้ำประปา ไฟฟ้า ถนน การกำจัดขยะสิ่งปฏิกูลมูลฝอย เพื่อบริการประชาชนทุกกลุ่มวัยอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 1.86$) ดังนั้นควรจะดำเนินการดังนี้

1) ควรจัดตั้งงบประมาณในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณทุกปี เพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุและประชาชนในโอกาสต่าง ๆ เช่น สร้างบ้านสำหรับผู้ยากไร้

2) คณะผู้บริหาร/ผู้นำชุมชน ควรให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุในการออกเยี่ยมให้กำลังใจผู้สูงอายุที่บ้าน เพราะผู้สูงอายุ คือ บุคคลที่ควรตระหนัก และให้ความสำคัญเป็นการแสดงความกตัญญูทดแทนแก่ผู้สูงอายุ ทั้งนี้ คณะผู้บริหาร/ผู้นำชุมชน ถือว่าเป็นตัวแทนของประชาชนที่ถูกเลือกให้เข้ามามีบทบาทในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุ และประชาชนทั่วไป เข้าใจหลักการทำประชาคมจัดทำแผนพัฒนาสามปี การเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ และการเปิดโอกาสผู้สูงอายุได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดระบบน้ำประปาให้มากขึ้นกว่าเดิม

4) ควรมีการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวนจำกัด โดยคำนึงถึงความจำเป็น ส่วนรวมของประชาชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านสาธารณสุขโลก เช่น ระบบน้ำประปา ไฟฟ้า ถนน การกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย เพื่อบริการประชาชนทุกกลุ่มวัยอย่างทั่วถึง

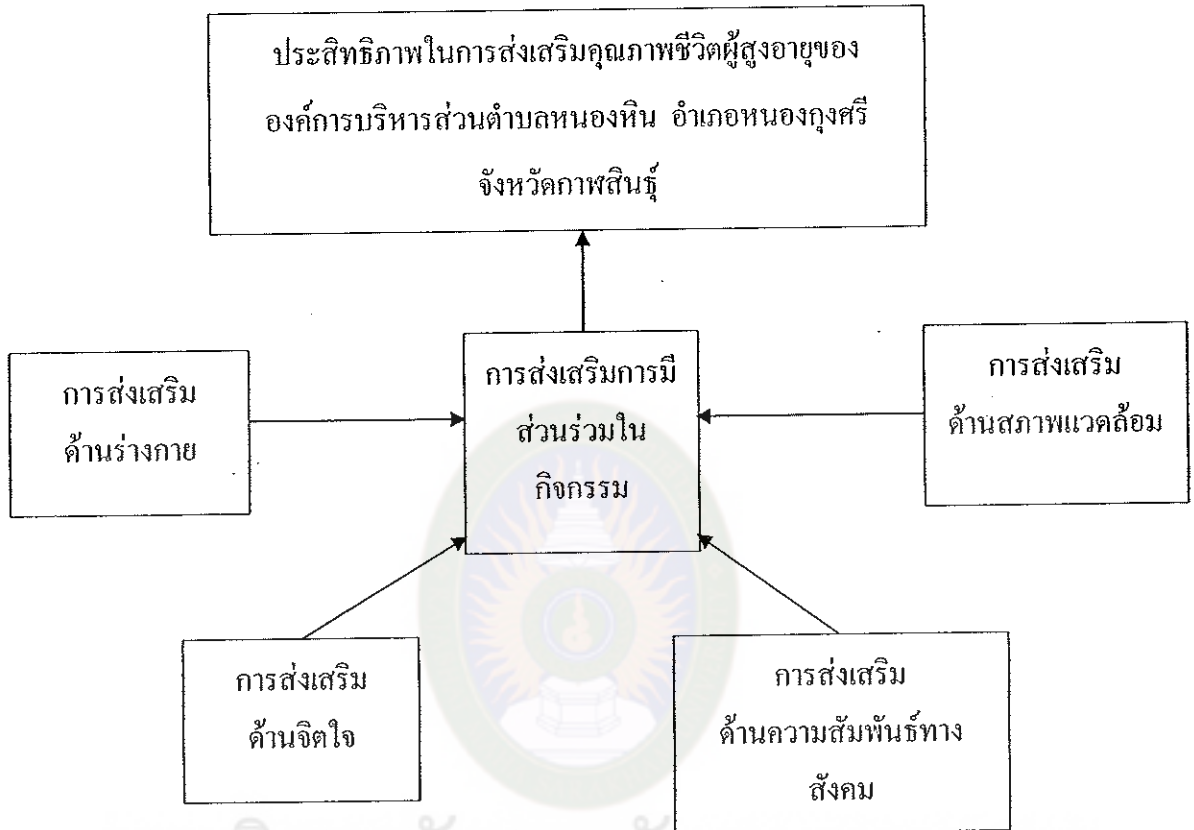
5.1.2 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอาชีพ รายได้ และจำนวนสมาชิกครัวเรือน พบว่า อาชีพ และจำนวนสมาชิกครัวเรือน ไม่มีผลต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ แต่พบว่ารายได้มีผลต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นควรจะดำเนินการดังนี้

ส่งเสริมและสนับสนุนประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อจะให้เกิดความหลากหลายของความคิดที่ดี

5.1.3 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบประเด็นที่ควรดำเนินการดังนี้

- 1) ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เช่น การฝึกโยคะ ถ่าไม้พอง
- 2) จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายแบบถาวรสำหรับผู้สูงอายุทุกหมู่บ้าน
- 3) จัดหาเครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค และมีการตรวจสุขภาพประจำปี
- 4) จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อนผู้สูงอายุออกเยี่ยมผู้สูงอายุด้วยกันในหมู่บ้าน
- 5) มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมวันสำคัญต่างๆทางพระพุทธศาสนาให้ประชาชนทราบ
- 6) จัดให้มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ และให้บริการผู้สูงอายุตามความเหมาะสมเพิ่มมากขึ้น
- 7) จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้รวมกลุ่มพบปะพูดคุยในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุ
- 8) จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้โอกาสแสดงความคิดเห็น เช่น ประชาคมจัดทำแผน การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ การจัดทำระบบประปา
- 9) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน มีการบริการและช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เมื่อเห็นผู้สูงอายุตกอยู่ในสภาพยากลำบาก
- 10) ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุที่ควรได้รับ

11) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน ควรมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์
การรักษาความสะอาดภายในบ้าน และบริเวณรอบบ้านให้น่าอยู่

แผนภูมิที่ 3 แสดงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ
(จิตติรัตน์ วุฒพันธ์ : 2556)

จากรูปแบบดังกล่าวสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ใน 4 ด้าน ได้แก่
ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม ควรได้รับ
การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างสม่ำเสมอเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้
มากที่สุด โดยในการดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ควรเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วม
ในการแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของ
ผู้สูงอายุ จะเป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลต่อนโยบายต่าง ๆ ในอนาคต

5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

5.2.2 ควรศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยเฉพาะประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม ในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ และพื้นที่อื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY